

FAGLITTERATUR FOR BØRN 2019

Ved Anja Kirk Berthelsen

IBBY statusseminar
København 17. januar 2020

Oversigt

- Indledende bemærkninger
- Vurderingskriterier
- Tendenser
 - Stærke personligheder
 - Den svære ungdom
 - Videnskab er hot
 - Klima
 - Billedbøger 7år+
 - Tendenser på tværs
- Afsluttende bemærkninger

Indledende bemærkninger

- Nogle tendenser kan ikke vises uden at tage oversatte bøger med
- Startlæs-bøger:
 - 545 titler
 - Heraf 62% danske
 - Heraf 60% startlæs-bøger
- Godt de findes, godt de er danske – husk alt det andet

Vurderingskriterier for faglitteratur

- De åbenlyse:
 - Sproget
 - Illustrationerne
 - Målgruppen
- **Hvad tilbyder bogen barnet – hvad kan barnet få ud af bogen**
- Nysgerrighed og undren
- Refleksion
- Flere perspektiver

Stærke personligheder

- Piger, børn, voksne og endda katte
- Det er enerne der hyldes
- Det er de gode eksempler der vises

Verdens vildeste børn

David Pepe Birch

Ill. Rasmus Juul

8-12 år

- 30 kendte og (for børnene) ukendte personer
 - Fx Messi, Rimbaud, Marie Curie, Justin Bieber
- Om at skille sig ud fra mængden og gøre noget exceptionelt
- Stor variation i hvad de er gode til.
- Blandingen af meget forskellige talenter og tidsaldre giver mange indgange til mange forskellige emner
- Danske børn: Lukas Graham, Naja Münster, Rasmus Brohave
 - De mindst vilde
 - De letteste at forholde sig til

Stærke sportspersonligheder

Anne-Sofie Storm Wesche

10-14 år

- Verdensklasse – Historien om Christian Eriksen
 - Bl.a. om udfordringerne ved at være stille og privat i engelsk fodbold
- Nummer 1 – Historien om Caroline Wozniacki
 - Bl.a. om at bruge sit navn og berømmelse andre steder end på banen.
- Anføreren - historien om Pernille Harder
 - Bl.a. om ligestilling for kvindelige fodboldspillere
- Giver børnene et sted at gå hen efter startlæs

Den svære ungdom

- Tendens: det hårdt ved at være ung
 - Stress
 - Angst
 - Krænkelser
 - Karaktere
 - Vanskelige forældre

Aldrig kun til pynt

Anja Leighton, Mette Bender. Omskrevet af Sanne og Poul Holm
Fra 14 år -

- En ungdomskultur der seksualiserer og fornedrer piger
- PlanBørnefondens Pigepris 2019
- Nem at relatere sig til som ung
- Man bliver nødt til at reflektere over emnet
- Fag-let:
- Gør en god bog og et svært emne tilgængeligt for alle
- Giver alle unge mulighed for at deltage i aktuel debat
- Vedkommende for alle unge, og alle der beskæftiger sig med unge

Delt – en bog til unge om digitale sexkrænkelser

Milla Mølgaard - Center for Digital Pædagogik, Medierådet for Børn og Unge, Red Barnet
fra 12 år -

- Set fra alle vinkler
 - Personlige beretninger
 - både dem det er gået udover, dem der har delt og dem der er blevet dømt
 - Forskere, psykologer, politi, advokater
- Kan bruges som opslagsværk – men læs det hele
- opfordre til at tænke sig om – uanset på hvilken side af skærmen man befinder sig på.
- Formidling er vigtig
- Ikke kun for unge, men for alle piger, drenge, forældre og alle andre!

Videnskab er hot

- De voksne vil gerne have børnene til at læse om (natur)videnskab
- Generelt og specifikt
- Lækre bøger i god kvalitet

Mig og min hjerne

Charlotte Coldby

Ill. Niels Roland

10-14 år

- Opbygning, funktion og finurligheder
- Fyldt med aha-oplevelser og hjerne-fitness
- Mange gode eksempler der understreger pointerne
- Man bliver fx klogere på
 - Sig selv
 - Vaner og uvaner
 - Reaktionsmønstre hos sig selv og andre
- Flot og ret underholdende bog der giver noget at tænke over

Hvad er et æg? –Bogen om videnskab i hverdagen

Johan Olsen

Ill. Thomas Hjorthaab

Fra 8 – 15 år

- Om meget forskellige og ret almindelige ting
- Hvad er en prut? Hvad er wi-fi? ...osv.
- Overraskende avancerede og kompliceret
- Nysgerrighed og undren
- Udfordrende
- Sproget er flydende med en vis portion humor
- Lækker bog med spændende emner

WTF er det? – Lad os undersøge det sammen

Maria Jarjis

7-13 år

- Formidler med stort F
 - Hvad er en plastik ø, hvorfor er vi bange for mørke...osv.
- Faglitteratur som bog og på YouTube
- Enkelt, åbent og spændende
- Sender altid bolden videre til børnene
- Tager både børnene og videnskaben alvorligt – uden at være kedelig
- En god ambassadør for faglitteraturen – i bogform og digitalt

Klima – en alvorlig sag

- Klimadebatten
- Fra klimaangst til klimaklog
- Du har et stort ansvar

Klimaklog

– forstå klimakrisen og lær at leve miljøvenligt

Lars Henrik Aagaard

15-16 år

- Hvad er klimakrisen
- Hvorfor er det vigtigt
- Debatten er kompleks
- Hvad kan du selv bidrage med
- Fremtiden ligger i at være klimaklog

Vi spiser vegetarisk - Grønne livretter til børn

Christine Bille Nielsen

6-15 år

- Lækre opskrifter, gode instruktioner
- Læs Indledningen
- Opfordre til at overvejelser
 - Hvorfor du vil spise vegetarisk?
 - Vigtigheden af rigtig sammensat kost?
- Hjælp til at være klimabevidst
 - Hvor kommer ingredienserne fra?
- Ingen løftede pegefingre

Billedbøger 7år+

- Animalium
 - Katie Scott og Jenny Broom
- Charles Darwins Arternes oprindelse
 - Sabina Radeva
- Liv – den fantastiske historie om evolution
 - Jakob Brodersen og Pernille Engsig Eskildsen
- Under polarisen
 - Line Renslebråten
- Fællestræk
 - Målgruppe, emne, illustrationer

Steder i Danmark

– Hvorfor man de hedder sådan?

Peter Wemmelund

Ill. Anton Skovbjerg

- Oplysende og interessant
- Oplagt til samtaler på bilturen
- Altid akutel

100 Jørn eksperimenter vi kan lave derhjemme ved køkkenbordet

Museum Jorn, Silkeborg

- Forener kunstteori og kreativitet
- Ikke noget rigtigt og forkert
- Brug de materialer der er ved hånden
- Mal udenfor stregerne

Tendenser

- 60% er bøger til læsetræning
- Stærke personligheder
- Den svære ungdom
- Videnskab
- Klima
- Billedbøger til 7år+

Tendenser på tværs

- Børnenes ansvar
- Børnene skal opdrage de voksne
- Du skal gøre noget selv
- Fællesskab - lad os ændre noget sammen
 - For samfundets skyld og for din egen skyld
- Elementer af feminisme og aktivisme

Afsluttende bemærkninger

- Husk at læse forordene – de gør bøgerne bedre
- At satse på kvalitet – børnene kan godt se, føle og læse forskel
- Husk den læselyst der ligger gemt i at fordybe sig i et emne man finder interessant. Der er så meget læselyst-potentiale i fagbøgerne
 - 46% af drengen og 30 % af pigerne i 3.-7. kl. foretrækker faglitteratur som fritidslæsning (Hansen, Gissel & Puck 2017)

Tak for opmærksomheden